DIPUTACION DE VIZCAYA

ESCUELAS DE BARRIADA

Argi'k naru kurtutzen diñardu. Yosi'k ardi-nariagae soiñeko giñan. Gai gaizorik datsa lastomaiapan. Egunabara dogu.

Ort. – Egualdiak ez dauko itxura onik, baiña ardiak lañara aterako ete-dodaz?
Argi'k – (atetik begiratuaz) Txaragorik ba'letorke gero be txabolaratuko genduzkezak eta atara egizak, baiñan alkarri begira ezingo dozak ase. Ta.
Ort. – Ondo dago. Ba-mua (be-dua)
Arg. – Nora juan dok Yoshi?
Yosp. – Ene Olentzo zanaren lastomaiapea eretera. Antzuebieta'ko bidaturuntzera. Olentzo nerea... zu bizi izan ba-zindadezan, jostorak au ez zan orain nire estuetan izango. "Gai" gizarajo errukaria... amaren... bakarka... Ahbe! amaren ondoren iges egingo ete daustak?
Arg. Ume orein edozelan be, bejiz horen bat gok, Yosi.

Aurétto ateá beres eregiten, da. Egun sentia da. Aretargi-apurá. Ule-txime-orodun, gona-luse bat sartzen da. Suaren esterean bestartuan dagon lastomaraja zaraki jira egin, gero makurtu, putz-egin norbaiti ta ocen daguanari zerbait [illegible] sartu ostean astiro-astiro, ta su-aiguruari begiratu ta ba-dua. Juan danean berctantaro itxi da atea.

Apurtxo baten isil ta ilun dana. Gar'ek negar-intziri ta zotintxo batzuk egiten dauz. Beste-aldean lo eguan lekutik jagi ta naiuste jantziak lotu ondoren Ugpitk leiotto kortalkia kendu ta Gar'engana dua.

Ugpitk — Seme, zer dauket? Zurbil ago erukarioori.

— Nungo miña dauket?

Gar. — Danean dauket mini, aita. Ura ekarri egidazu.

Ugpi — Ura? Bai, bait ekaritekoa egongo dok. Ataragn seme. Lorik egin dok?

Gar — Bai, aita; lentxuago esnatu naz ta oindiño erdi zorabiaduta nago. Ai, ai... Miñ dauket buruan, be. ai, ai... (burua apurbat jasota eutsan eta atzera jausten yako.)

Ugpi — Egunean baino egunean txarituago! Zein gaixo izan

, daitke baiña ene semeak? Ametzetan ala esna nagua
la ikusi ete-yuat nik.... Landaso! Landaso!
Jorgiñen baten zera capa-yok? Baiña... Nagon isilik.
(Ura zabaldu ta egun bariatt apurtero diñardu.)
Ost, ost, ene ost; zu-ixiske au nik baiño artezago
egin oi-zenduan. Juan eutzadasan eta orain semea
daruadazu zuk ala beste norbaitek ete-darua?
(Ilentkia artu ta haiku-antzeko ^ureabetekoa^ pitxar baten ~~sa~~ sartzen
dau ilentkiori eta sartzeran "-, gau-zaleok ralde-alde
emetik-" diño) (Semeari daruatso urez; ostuagaz
burua jaso aitak ete ^y^ai'ek edan begi apur bat)
Egin oraintxe lo, ene seme; lotan gogortuka zera ta.
Eldu ba-dok. eldu, dok ba, gurera "Loritxar": ~~Eldu~~
Bera berekaris, eldu ala norbaitek ekari? Ekari egin
yauskuek ausago. Madarikatua.... gurera ori ekari da-
II. bena. (Nainzko jantzia jotzen asi da)
Argi'K Egunk onetsi gagizala (Orkitu be, etorri ta abarka jantzen dago)
Ixpi'K Udei urrindu dagizula.
Argi'K - Zetan dogu gure umea?
Ixpi'K Atzo baiño zurbilago, jausiago, aita.
Argi'K Zer izan gaitekek baiña ume orek? (Ikustera dua)
Oraintiño be, erdi lotan yagok. Bejondaiola.
Orkitu'K Ardiak jatsi ta atarako ete dodaz larara?
Argi'K Bai, batu ta atara egizak

Ortzitik — (Moztuta ba-gendukez oba litzake. ~~Ygoran~~

Argi'k Ygoran gagozak baiña ta ibaiberan sartu arte ezin onoz-tu.

Ezpi (Ontzitik aitita) Bion artean batuko yuague ardiok (Ba-duaz)

Argi — (Bruten asi da) Aundia dok gure kontua! Ako obiratu genduan bat eta beste ~~onek~~ be, iltekoitzure obea yauzkok (Ortziti, dator)

III ~~(Ortz~~ Eutsi Egui'k lagun betiigu

Argik Odei urratu dagiela. Beste zereginen bat ez ba-daukazu. Ost zanaren lastameriapea eruan eta Antzubietako bide-gurutzean ere bear dozu.

Eutsi'k — Antzubietan? Baiña ori eretea niri ala bere gizon-alargunari yagoko?

Argi'k Zeuri be, bai.

Eutsi Ba-damat! Aren etxaku ilenki bat, gero su emon dagiodan.

Argi'k Eutsi. (ba-damotso)

Gar — (Negarez) Ai, ai, ai, ene, ene...

Argi — Gar, Gar! Zer nai dok ~~bilorlobe~~ maite? (Bruteko txanbila laga ta Gar'en ondora dua.) Nungo miña garkau? (Bat-betera jagite) Zer izan jaiteek ume onek. Ako iluntzean, erenegun iluntzean be ondo. Goizeruntz-tzarte. Begiz-arena ez dok izango. Gerian ikete-kon-

dotruarik bage ez dok ibili izan-eta.

Arkaitz ~~bed~~ Eup!

Argi'K. Aurera. Agur gizon

Art. Agur ta Jaunak lagun bekizu

Argi'K Baita zeuri be.

Art. Gure aderia zuen zardietan ete dagon jakiten nator.

Argi'K ~~Oraintxe~~ Atzentxeago juan dozak txabolara.

Art. Ba-nua bertara.

Argi'K Ara? Laster emen esango dok orrexe Izpi ta an egon dan artean esango yauskuk. Jeri adi emen.

Art. Jari egingo naz orduan.

Argi'K Egia esan baridetarako gaur baino gogo oberik iñoz izan yuat.

Art. Ez bear aundi izan dozu.

Argi Aundia! Bai aundia ta lena baiken aundia dan beste baten bildur.

Art. Zer ba?

Argi Gastiu, eta baiño gaur txartuago ta atzora mik ez.

Art. Kitxiki-makala zanegun eta gaur txarto?

Argi. Ba or. Begiratu zagok. Goizetu gustian orinaren-mi-nez negarez yagok.

Art. Egunak onak orik! Atzo ta zanegun Ondo zana itxusten emen oste aundia izan dok eta .... begizko-ren bat ez al-yok? Aitak erantzitako atorarik-edo

ez dautezu emen?

Azi. Bai, an ezagita yagok, ako aitak erabili ebana.

Art. Ekatzu. (Arte atorrea ta umeari taken dautso) Begiztuarena danean oinelan osteon, dozak. (Kendu dautso)

Gar. Ai, ai... ene...

Azi Onera egiten daben ikusitko yuagu.

Art. (Onelan) inoz Oiziltaen ikusi dodaz negar ta negar egien umeak. Au edozelan be, bizi dok eta osatu-jaihek. Al danaro ezer ezin egin.

Euzki (Sartuaz) Agur gizon

Art. Agur. Ez zaitut ezaguten, emakume.

Euzki Bart etorri nintzan eta. Art zaneren auzta noa. Egun batzuetarako etorri naz. "Art" zaira zaitzera.

Azpi ta Art. — Agur.

Art. Agur.

Azi'k Ardietara inungo aderirik egon da?

Art. Ez

Art. Aderi-bila nabil-eta.

Azpi Gureen artetan ez da egon ba.

Art. Ba-nua orduan —.

Azpi Gizon, orain nora? Ardiak txabolan laga ta gatoz. Zapeirade Ikaragarriren taknik botatako daaz ausago. Ardiako trumoi-adatiak be-dakaz.

Azi. Orain?

Azi Bai, Zabuaga-ostean bera dator.

Argi. Bai ta aundiak egiteko itxura. Orkiti sakapean yagozan ustai-bedarak ekarridazak

Art. Zue egiteko ala?

Argi Bai. (Sutara dua Txingarak pare baten artzera)

Art. Eup. eup. Agur Jaunak (Sartuaz) Aterpe bila gatoz txingorra asi dan ta.

Izpi - Sartu aurera.

Argi Aren, piska baten ixilik. Zoto bedarak (txingarak daraaz ta atadira dua) (Eskerietako eskuan larea artute - atadilik) Odei, Odei, Odei - aren ua ire Amaren lezara - Mari, Mari igoz bialdu, egiskusu zure seme ta Odei'ren anai altsua. - Odei, Odei. Odei, ez egiskuk olakorik egin - Odei, ciuki atigea - Odei, Amaren esanetara metu adi." Ez al-dau dan baino aundiagorik egingo. Izpi sutara gatz apurbat egoki egik

Art. 1. Esetxi eigaria dogu.

Art. 2 Aurten amaika egin yatk

Art 1. Ez dok aurten itxobai aundirik agiri izan. Jadanik aseta yaukaguz (Urbitiradak Lapitze)

Art. 3 Aseta ez ba'lekozak be asetoliketekezak Epailako trumoiak berogei eguneko euritea ekarten dabela esaten yuek ta

Izpi Euritea baino esbear aundiagorik izango ez ba'genduk

Itxaurean erobajiteko asmoa. Duanari Sarrea brendu.

pozik egongo gintzakezak gu, naiz ta artalde erdia gosez il edo urez ito be.

Art. 1 Gizon! Zer dinozu zuk? Artzaik olakorik ez bedibk gura.

Zepi. Artalde erdia galtzea baino ez-bear aundiagorik ezer baitezk opa ete daeskun nauzagok ba.

Art. danak Euskeldunek beintzat ez [dauk / yaukek / iri] olakorik opa beste euskeldun bati. Euskeldunok oren antzerak al gozak?

Argi. Ez, euskeldunen artetik etzatorkigu olakorik. [Zepi-beltz? Gure artean ez ditugu ikusi] Euskeldunok batak besteari [opa] dagiogunzan ezbearak, geure buruei opa geuntzoguzak. Danok ondo ta danok adiskide ta danok osasuntsu garela be, naikua zeregin guk gu euskeldunok aldi onetan, erromatar, etzertar [?] ezpitz ere zitalen aurka be.

Art. 1 Oretzengandik yatorkuz guri ezbearak oro.

Art. 1 Oretzek erail dauskuz guri, gure anaiak.

Argi. Oreik guriri-aresotako odolez esteo yagok oraindiño gure zubastara.

Ebusti. Oso egiztaria! Erromatar Koldaren asfitekeriak ondatu zauez.

Art. Guk be, bai, baina batez be, zuek ba-dozue zergaitik asarre izan [Keldar oren-aurka].

Zepi. Arteer a korperatzearen lukur biurtuko nintzakeek. Artza-asearak ausiko al-yatozak (belaunbitio)

Argi. Baina, au laria! au lotsaria! Euskeldun batek [bere artean bere euskaldun ditu deuru?]; euskeldunek atzerritarrengana ez joateko, naiz ta ekinok gosiake il. Da-

galdu genduzen oro. Lizpueak jo al-dau.

Artz 1 Guk eizirotu ezin'ba-daitezen, jo, Ortz Argi, Balbeak jo al-dau!

Artz 2 Erimisteak erietz al dau! anai saltzaile gorria.

Artz 3 Balbeak jo al-dau!

Argi. Ba-dogu bastarietan negar-biderik ugari. (Erdi-negarez) Etxeaz gogoratu ta len ene orduan neuzan lau seme lerdenak bat bakarik ez-iri! (Izpi'ri begiratuz) Bostal-baroan aritz adaburutsu nindeuan oraintsu Lau besanga edo lau landara bata baino bestea lerdenago neutsezan...

Izpi. (Oean dagon semeari begira) Orain bat bakarra dozu ta bera auldutu... bere alkartesten bakarra igartu-eraen aita. Ene seme oren eriotz-bidea edo gaisoa be, atzeritaren erua ete-dogu? Gureak egin dau aita. Agortu da gure iturria. Lau iturri urtan genduzana... ora (besuazaz semeari) azken-lantak darioz.

Argi. Agortu? Ezin dite al-ba-izan ez. — Izpi. (Ilunduta dago)

Argi. Yil gadizau seme. Orduntxi dagiguzan izeldi malkoak eta gogoratu dagiguzan gu guda oretan jausi diran beste euskeldunak.

Artz. Guda ondorenak olakoxeak dira. Gudeak galdu nai irabazi, ondoren beti samina, beti negarra, beti minzotza. Ibaia beti bere erara, gorik bera — eriuhariak arek daruazanak, negarrak arek eztaruazanak be.

Agi Iraungo itetati ta negarati alperikoak dagoz, gizonak; negar-bideak eragoki, galbideak apur tu dagiguzan. Lenguak il yatuean gizon ta emakumeak txalogari, aintzagari dogus, pilu, ez negar-bide. Freik euren biziagaz ta euren alagaz Euskadi aldestu ez be-eben, nok negar egin ez nok gogoratu be, ez eben irango euskeldun ziñik. Guda zitaz arctatik bizirik urten giñenori il ziranen gumutea eraunarazotea yagoku ta Euskadi'k beste olako galbiderik izan ez dagian bideak atortzea. ¿?

Atz 1. Egingo ori zeurea yatzu, Agi. Zeuri yagoku gure batzarak artestea ta..

Atz 2 Olako pendizetatik aldendu gadizan orainte bideak egin dagiguzan. Itsian atzeritarak!

Atz Batzarren bat egin beera izango dogu.

Art. 2 Zeuri yagoku batzar-deia egitea, Agi.

Agi Orainarteko galbideak, ondamendiak nundik etorri izan yakuzan ba-dakiguz guztiok.

Danak Bai! Ondo dakigu Atzeritarak ondatu gaituez.

Arti. Atzeritarak ondatu baiña euskeldunak galbideak gertau edo galbidean jarri (Euskeldunak pendizeratu ta atzeritarak egoki itzkabara.

Agi Kanpoko arerioak baiño etxekoak bildurgarriago dogus.

Atz. Atzetuak txaren

Argi Euskeldun ~~…~~ frankotar zaleei ta arpegi-biko guzurtiei ziğora, bestela ez dauteagu onik. Atzeritarekin bat-egiñik ~~d~~ yatorkuezan euskeldunei zamea ken-du. Gu ondatzera, gu ñasteko yatorkuezan atzeritarrai bizia ken-du. Euskadi atzeritaren mendean ta galbidean jari nai daben euskeldunek urkamendira. Bere saltzaile ta aspizaleak.

~~Zarrak~~ Gelatu oraitik Balbeek jotzo al-daue (lele-bitiale galketo ta aspurtaki-ta

Zzpi Oraitiño guri on egitera yatorkunak ~~ezin~~ daikegu tto ~~ozpu~~biderik iñork ez dau galdu.

Argi Guzurtirik ez dogu bear. Guri on egitera datorela edo Euskadi ren onaren dabilela diñonaren, bestera joka-tzen ba-dau, bere ondamendi bila dabil.

Argi. Ni bizi nazan arte ta nik indarik dodan arte nais gure onez dabilela esan, gure onez dabilena azaldu arte ez dau Euskadi'n artza-azurik sarketio, atzeritarek eta zartu ba-dau emen erotuko dira aren azurrak.

Atz Orainarte be amaitza negar eragin yaustueh atzeritar malkurrik.

Argi Atzeritarak bide edo geure arteketuak ta katiko nik neuk ba-yuat beintzat zeri negar egin Emaster atzeritaraak galdu dauste, ta ba-dot nik zer dala ta gerto izan nire emaztiaren erailei ta euskeldun eraile lagunkartiei.

Orez gainera baina juan ~~…~~ eraztatia ~~…~~ egunetako amesak

egintsoak ba-dira — ashetri jaunak — etxean, be, ongile deritxoguenen artean, gaxtuile nabarmenak dogus.

A! arerie oreik uzatu al ba-neus ...! Gusur-lapitxo alenok!

Atz. Batzarri laster egin bearko dogu beraz?

Agi. Edonoz. Gaur arentzat erabaji dogun erabagi ta beteareko. Atzeritarrei ta euskeldun atzeri-saleei jo ta ken. Bera aspalaletxeri ta guzurtiak. Dana dala, naiz neure semea, naiz zure gañetikoa izan, nire espatak il al-ba-dagi, neuk gerbituko dotaz Euskadi'ren ondamendo-saleak.

Atz. Orixe bai egin bear genduke. Orixe da gure eginguna.

Atzitz. Naigabe ta gelbide justiak atzeritarrengandik yatorkuzala esan dogu, baiña geure urrukiak maite ez izaletik eta oreen esanei jaramonik ez egitetik eta siñestetik be. be-yatorkuz guri gaitzak. Ziur askoren etxiburu orixe dala deritxait. Atz.

Atz. Atzeritarrak garrots esaten ez da naiko, atzeritarren jaiñtsoak, be, iguin izan bear dogus.

Atgi. Gure artean siñes bakokeririk ez da sabaldutuko ta gure jaunkoak ez dira asarretuko gure artean, atzeritarrik onartzen ez ba-dogu.

Atzi. Bai, bai... edu ori jaunko... ta gure

Atz. Franzitarko goxete bildurgarriak, be, gogoak asarie

-doguzalako izan dira
Artz. Eta Jaungoikoen ordezkuen esanik egiten ez dogulako
Artz. 2 Esanik egin ez ta orei iri ta bare.
Artz. Gure jainko ta Jaungoikoen ordezkarietan ustea ba-gendu dogun edu ez beai ez genduke izango
Argi. Abeŕitarak zigorta ta abeŕitarai gorota izatea naiko ez dogu izan, be. gaur egunean. Jaungoikoak asaŕe be-dogaz Euskadi beti izango da zoritxarpeen, Euskaldunok bata bestearen gainean ez beara besterik ez dogu izango.
Artz. Orixe egia.
Argi Gure Jaungoikoak gusuriztzak dirala, gure Jaungoikoak ezer ezin egin dagiela, gure sinesmena gusuriztzua dala dinuenak ba-dogez gure artean, be, eta olako esakera ta jardunak kalte aundia egiten dabe gure euskaldunen artean. Olako jardunak galerazoteko gaja luta gure zorgin zintzoak ongiten esanak beteteko.
Art. Erregiñoriek Urtzi'ren menpeko ta aren esaneko otzinak dogez-ta.
Art. Ondo dentzugu. Euskaldunok geure buruak, geure lurrak eta geure Jaungoikoak aldeztu, artiko lasoia dogu izan be.
Art. 2 Jaungoikoak gure adiskide izateko zoritxarok ezin aldendu. Abeŕitarai juda egiteko gure Jaungoikoak ezin aldeztu.
Argi. Berebein ondamendi, gendez ta zigorrak gaizta-

Biderabife al-gaitue! Emen esan doguzanok eta emen baiestu doguzan gauzok aurera eruateko beta da aukera oberik orain baino ezin etori daike-gu gizonak.

Euzki. Orainke dagoz egon be euskeldunak bero-bero, gori-gori eginda

Atz. Orainke dariatuz guri atzeritarak betiko galtzeko eduko txinpartak.

Yzpi. Zoritxarak sarri izan oi-dira zorionak baino garitxa-

Arg. Zoritxarik naiko be lotza ... ene ilobitxoaren eriotza poz litzatekide gure aberiaren...

Atz. Jardunaldi edare egin yuagu.

Arg. Jardun au bearteko genduan. Datorien egubenean Mendiondo'ko Tilupean batzaria. Antxe egingo yuagu beste jardunaldi bat.

Atz. Lañuak baiño alter-ezinaguak yagozak gaur gure miñak

Yzpi. Odeitan lanuak baiño ~~samin~~ ureetan gure biotzak samiñetan ugariago yaukok eutsi be gaur. Lañuak euren euriak nora egotzi ba-yauketek eta sotk urrun-tzi be bai, baina gudetxokak ez.

Arg. Samiñaren lurra atzerabearen-atzerabes ler egin bear.

Arg. Nire biotzaren lerak, niri dariodan goroto ugoldeak atzeritar gustiak ito al-ba lukezak ito! Orainke bertan bez erapingo nayautsok, egunolo geiako gu goldu nai izan gaituen arerioak agertu ez

zitezan.

Att. Egubeneraiño, Jainkoaren eutsi dagozan jaurean.

Aitz. Balbeatz erianga al dauz gure dun ozkaiseneak eta austolar ateri-ealeak, atarilariakin artu-emonetan yabilkuzanok (belaunbikoe ta besuak sabelik)

Beste guztiak (Belaunbikotuta) Orixe gure dogu... ta orixe eganga dogu (Jagi ta bardoaz) Agur...

Azpi. Gar, gar ...zelan az ene seme? Miña beretu al yak?

Gar. Ai, aita, ai, ai. Len baiño aundiagoa dautiat. Aren ura, aren ur piska bat...

Azpi. (Albora) Seme! ene biotzeko odolagaz aze al ba-indukek, oraintxe, ementxe bertan, aseko indukeat — ene bizia ire zanotan sartu al-ba-neyok pozik emongo neuskik... (Negar dago...) Ene gogamenetik ezin uxatu .... minbera, itunbera nok; etxeko suaren kirikiriaren-soiño laziaren kilikili mini-ereta ene entzumenean oraindiño gogait-gari.. ire negara bera baiño be itunago yat. Ire negara irugan dauten samintasun ezaugari dok, baiño suaren kiririkiria zelakoares gainean dogun zoritxarraren agerbide... Baiña seme ire gaxotasunean ba-dok; nai ta neure bizia galdu, neuk osatuko aut seme.

Iñez. Ustel gaixoak, euzke ariztian ez da izango ataurrerik. Arik-zar au ez da irotuko alboan

landara gaste lerdenith raitefra. Landara lerdenoi raan dadin aritk-ondo pa vrötker gaus bertor on, ba-litz tte. gaus bertor, ementa bertar vröta. il nadilata mire sustaretsho landenoi bizi daitela.

Bigaren ekiñaldia

Atazgi-argia erdi, argitutako baso bestarean. Estterean jarita aundi sendo adaburutsu bat zelaia lauz inguratuta; arutzatuago ta orutzatuago zugatzat ugari ta sendo.

Ajpi- ~~Orezturo~~ ibiladi oneitan galdu ezazanean... ! Egun-do emen inguruan ibili izan espainitzok gorain gaittzez ez zuan izango arilzetura. Oraitino be, Agozpeko tokupera noll. Esandako lekura noh ni, baina gure Ortzito ez dok agiri. Artalde-bila urten yuagu baina artalde barik ekesratutako eta-garean Hestka yauttat barin-barenean... Altiaren gaiñean yatordaz, zoritxar oro... onako atsekabe-matasarik....! (mota gaiñean jarten da)
Nire bidzatk suaririk bage oraiiten yaustak.
Oran aste bi gu baino zoriontsuako bizi zanik etzuan Mendibe ibar zabalean. Orduko gure bizimodua gogoratu ta oraingo ene bajua ikusi... emastea erail yausten, lau anai galdu, etxea indatu... eta ene pozbide ta bizibide bakarra zan ene Garlos, Garlos maite il agiñean... Jenne! i osatu al ba-ezdutet, pozik bizia emongo nayautkak
Ordu txarreko gudua! Aberritar maderikatuak...!
Ene jaintkuok, Iretargi, Eguzki, zer egin dautzuet nik

Zuek ni onelan -mintzeko! Zein gogo ede aintzi jo dau ene semea egun batetik bestera ok aginean laga egian? Ez al dazauzue ene semearentzat ozabidentzi? Naiz ta nekelsua, naiz ta ene bizia galdu, naiz ta ene semearen neure odol guztia isuri beara izan gaur bertan isuriko neukle azkenengo ...

Baiña ene semiori, Jainkuak zuen zigorez barik beste norbaiten gorotoz gaixotu bolduri bada... Jainkuak zeuen zigorbidez ('lelaumbitekotuta) bizpuak jango al dau ede trumisteak ereiko al dau....

Zuen zigorez ba-da baiña gure zoritxarori, semearen ordez neu zigortu nagizue, aren, maiteok; eta a bizi daiten ona emen neu, bertan ere nagizu zeuen Ostotsaren bitartez.

Ortzitt. Oztargi lagun, Jauna. Zer darabiltzu?

Ixpi. Atzik ator, ibe? Nora juan yatazak, edo nora eruan yauzbuezak ba? Alperik dok be, onezkero aren bila ibiltea ziatz ilundu dok, eta. Goyazan etxera ta biar juango gaittuk bila.

Ortzitt. Zari tristu-soiñu ta garasi da? Zuk ez dozu ezer entzuten?

Ixpi. Ez. Amiaren-otsa izango dok.

Ortzitt. Amiarena ez; geruago ta aundiagua dator gaurero.

Ixpi. Bai. Bai Atzetan be entzuten gua das.

Abestu. ~~Ere. Ase Matxin~~berde
~~Gaur Abelare~~

~~Are, are Metxin gori~~

Ale, ale Ilitxulen berde

Gaur Aketare

Are, are Metxin gori

Gaur emon ori

Orkiti — Zer da jau baina?

Izpi. Nundik yatorzak?

Orkiti Mendiondotik.

Izpi Ez. Ibarrean onunti.

Orkiti Alde guzketatik datoz. Nora jiko dogu. Zer izan daike ori?

Izpi - Ai, ene. Jaintsoak quen zigora....

Orkiti Arzeritarak edo ez ete dira? Argiak be egin dira. Geldu gara.

Izpi. Ene birao!! Semearen ordez ene bizia galdu beera orain (diño bere bakarrako) Neuk eskatu dautzuet eta neuk jasan bear.

Orkiti Gizon! Nora eginga dogu

Abestia - Datoz aguiak. garaziak bestekoak — abestia

Bunbulun - bunbulunete

Geure gizona nun ete.

Bunbulun bat eta bunbulun bi

Bunbulun estuetara etori

Drangun - brangulun zori

Etori nai ezpadau eratari

Emon da emon jo ta ausi

Itzpi. Izerik ezin egin yaikegu. Alperik dok. Imen guagaz. Bertan il gadizan...

Ostzito. Neu ez, (Filupainera ijoten asten da) Akeritar edo Ingiri dirakar diranatuum estuetan jausi!

Itzpi. Aztar Ostziti. Or nok (gainera dua jau be. (Santso ta ajuiak. Gizon ta atso moduko gonadun zimur batzuk eldu dira. Batzuk estuetan zuziak ixiotuta dauteez. Eldu diranean tilo-ingurean dantzan asten dira. Zuzidunak argi ta jarlehu-aundian jarita lau sorgiñek lepuan dakarena arei begira. Dantzatuaz aure abesten dabe

Tun tun puruputun
tuntun puruputun
ju ju ju ju ju ju
tuntun puruputun
tuntun puruputun
ju ju ju ju ju ju A.a. — Musica Popular Euskalduriaren Jakintza I pag. 324

Dantzak ~~amaitu~~ dirauenarte ondoren Filupean erdi-erdian bere jarlekuan jarita beian ipini dabe nagusioi. Idasti aundi bat zabaldu idau ta altuan ipini dau. Zuzi-dunak urreratu yatoz ta liburuan ta belaunean mun egin ondoren nagusiari atsean eta alde banatan tente geraten dira. Ollar bina ~~eskuetan~~ daruezan atso zimur bi duaz urrena Nagusiarengana Ostik be liburuan eta belaunean mun egiten

dautse. Dantzea amaitu ostean dantzarriak be, orixe egiten dabe. Artietan bestrak abestu.

Gurkeoi amaitu da ta orain

Sorgin-Buruak. Danok gara?

Sorgin 1 — Ez Jauna. Lacio'ko sorgiñak eta judeatuak palta dira.

Sorgin 2 Laster etoriko dira baina.

Sorgin-Buruak. Ostiralean esan genduzan egikizunak egin dozuez?

Sorgiñak (Buruak makurtuaz) Bai Jauna.

Sorgin 1: "Basati" sorgiñak esan beeren bat dauka Jauna.

Sorgin-Buruak. Betor ona aurera ta esateko esan begi:

"Basati'k" Danok dakizuenez Agorpe'ko seregiñak ene gain itxi genduezan Euskadi'n guk danok gorroto deguna[ren] siñestea sortu ez eiten atzeri-gorrotoa sortu-arazotea da gure eginguaa. Atzeritaren gorroto ori bide "gurataldunak" atzeritar etrika dabez ta emen ez dabe anka azurik sartuko atzeritarrak.

Euskadi'ko Baster au geure-geurea izango dogu betí

Sorgiñak Orixe nai dogu. Orixe da ondo jokatzea. Euskadi-ko basoetan izango doguz biziekerik atzegingarienak.

Basati'k Azkenengoz guk eratu ta sartu degun guda orean tximpartak ixiotu dabe atzeri gorrotoa Euskadi'n.

Agorrotokik ezer ez etorkiuena ba-etuen euskeldunak ba-dira ta euskeldun orei atzeritik ezetariko onik

ezin etori ziñiela siñesterazoteko zan ene egiñigoz. Orretarako euskeldunen Bura danerengana jo dot eta bendik biririda te deusesbe dautsot eta zoazkar orein iturburu batkara atzerritarak dirala sartu. Il-agiñean jari dot etxe orretako himnu batkara dan umea. Ume ori neuk lezarako dot. Zer egin dautsodan iñortxez daki. Umearen eriotzea izango da atzerri-gorotoa indartuago egingo dauan putza ta "guretzadun" akeri-tariñe ez ela emen sartuko.

Sorgin-Buruak. Onde jolago Basati. Orixe dok zur jotaiteza. Ez izan atzigu eredu ta ikasbide ta jarraibide. Gora Basati. Maltsurkeri aspiratuta yuagu guk, juduterak espatas oinperatu ta bastartu ez ebena. Ordunan onde geritzona baiño bide obea idoro yuagu. Basati, ire hideko ordezkaria izan ba-genduan Romain, egun be, geurea izan zuan Roma. Gora Basati.

Sorgiñak Gora! (Arabka dinardue ta trabaka dinarduenar-tean Lacio'ko Sorgina, Judeatkua ta beste irrida-tzaz. Liburuan eta belaunean amun egin eta buruaguz geur egin. ondoren)

Lacio'k. Agur laguna'k. Arazo garantzitsu ta korapilotsu bat ba-dot gaur. Roletan asiordako baiña belatzen oldua asketsi egidazuela eskatzen dautzuet. Nere zerigintzadan uste bage belatu-jala. Egia esan geruago ta urriago izango dogu zergiñak Roma aldean

Azi sobresale el trofeo de la sorgiña [illegible] famoso [illegible].

Judutar guratsadunak laster uxatuko gaitues. Romatik bertarik ez, Gerzia'tik be bai. Akelerrerik-akelarre asi naz ta gaur Euskadi'ko Akelerrera nayatzu.
Ba-dakit jakin, gure lerriaren bari dozuena ta lanean diñer dozuena be. Eteun dautsoezunari cutsi. Ori eutsi ez ba-dagiozu gustia alperikua da ta gu ezin bizi gaitez ludion. Geure jaurreriak eta aginpideak iraun dagian, Kalbarioan erail genduana bastertu dagigun. Gizonak menpean izan dagiguzan egin alegiñak. Orein atzeri-gorotza gaur egunean guratzadun atzeritarok sartu ez daitezan biderik egokiena orixe da ta.
Sartu lizunkeri-edena unetaraginó gizonei. Gróto goria izan judutar guratziltzatuari eta orei irabazpidea emon baiño len, odol gustia isuri. Guzuria, goróto a, mellaizkeria, ora zuen baraipideak. Bera kristo. Gora gen.
Sorgi: ¡¡Gora!!
Laxi'k: Guk ez dautegu aberririk; dana da isiles, gure aberria. Danok bat gara. "Gorrien" esanak egin. Aurrera. Euzkadi laster onetan aristkunik ez dozuenik ez uste izan. Ona emen zuen biotzak zulatuko dauzan lezia. Ozena'ragiño eldu dira guratzadunok. Ora ori gure galbidea. Ara... Gizakume oren biziai gure eskuetan be'lego... Baiño... bai: oren bizia guregan dago. Ostaz esaiñen, melkartenis.

Umeari bateatu baiño len "adu onako ta medu onako izan dadila" esan bear yako ta bateatu ostean "Jainkuak bedeinkatu dagiala"